

Sivas Cumhuriyet University Journal of Sport Sciences

cuspor.cumhuriyet.edu.tr

Founded: 2020

Available online, ISSN: 2717-8919

Publisher: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

The Relationship Between Childhood Trauma and Self-Esteem in Athletes

İsmail Özdemir^{1, a, *} Çalık Veli Koçak^{1, b}

¹Milli Eğitim Bakanlığı, Beden Eğitimi Öğretmeni, Konya, Türkiye

²Aksaray Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Aksaray, Türkiye

Research Article

Acknowledgment

*Correspondent Author

History

Received: 01/04/2024

Accepted: 10/05/2024

ABSTRACT

In this study, it was aimed to examine the relationship between childhood trauma and self-esteem in athletes. The research sample consisted of 447 (199 female, 248 male) athletes aged 18 years and over in Turkey in 2023. The data of the study were collected with "Personal Information Form", "Childhood Traumas" and "Rosenberg Self-Esteem Scale". Frequency and percentage values and parametric tests such as Independent Sample t Test, Pearson correlation Test and One Way Anova were used in statistical analysis. According to the findings obtained from the study, the results between the self-esteem of the athletes and childhood traumas scale sub-dimensions showed a positive moderate level relationship between emotional, physical and sexual abuse, a positive weak level relationship between physical neglect, a negative moderate level relationship between overprotective control and a positive moderate level relationship between total score. While there was no significant difference between the age variable and the physical neglect sub-dimension of the childhood traumas scale sub-dimension scores, it was observed that individuals between the ages of 23-27 were higher in emotional and physical abuse, emotional neglect, sexual abuse and total score compared to individuals aged 18-22 and 28+. In the overprotection control dimension, it was determined that individuals aged 28 and over were higher than individuals aged 23-27, and male athletes were higher in the physical and sexual harassment sub-dimension with the gender variable. Between the age variable and self-esteem, the mean scores of individuals between the ages of 18-22 and 23-27 were higher than those of individuals aged 28 and over, while no difference was found with the gender variable.

Keywords: Sports, Athlete, Childhood Trauma, Self-Esteem

Sporcularda Çocukluk Çağı Travması ve Benlik Saygısı İlişkisi

Bilgi

*Sorumlu Yazar

Süreç

Geliş: 01/04/2024

Kabul: 10/05/2024

Copyright

This work is licensed under
Creative Commons Attribution 4.0
International License

Öz

Bu araştırmada, sporcularda çocukluk çağı travması ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma örneklemi, 2023 yılında, Türkiye’de 18 yaş ve üzerindeki 447 (199 kadın, 248 erkek) sporcudan oluşmuştur. Araştırmanın verileri, “Kişisel Bilgi Formu”, “Çocukluk Çağı Travmaları” ve “Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği” ile toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde frekans ve yüzdelerle değerler ile parametrik testlerden Bağımsız Örneklem t Testi, Pearson korelasyon Testi ve One Way Anova kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre benlik saygısı ile çocukluk çağı travmaları ölçeğinin duygusal, fiziksel ve cinsel taciz arasında pozitif yönlü orta düzeyde, fiziksel ihmal arasında pozitif zayıf düzeyde, aşırı koruma kontrol arasında negatif yönlü orta düzeyde ve toplam puan arasında pozitif yönlü orta düzeyde ilişki görülmüştür. Çocukluk çağı travmaları ölçek alt boyut puanlarının yaş değişkeni ile fiziksel ihmal alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık görülmezken, duygusal ve fiziksel taciz, duygusal ihmal, cinsel taciz ve toplam puanda 23-27 yaş aralığındaki bireylerin 18-22 ve 28 üzeri yaş bireylerine oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Aşırı koruma kontrol boyutunda ise 28 ve üzeri yaş grubundaki bireylerin 23-27 yaş bireylere göre daha yüksek olduğu cinsiyet değişkeni ile fiziksel ve cinsel taciz alt boyutu arasında erkek sporcuların daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yaş değişkeni ile benlik saygısı arasında 18-22 ve 23-27 yaş aralığındaki bireylerin puan ortalamalarının 28 yaş ve üzeri bireylere göre daha yüksek iken cinsiyet değişkenine bir farklılık tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Sporcu, Çocukluk Çağı Travması, Benlik Saygısı

^a ismailozdemirakademik@gmail.com ^{id} <https://orcid.org/0000-0003-3582-5849>

^b kocakveli@hotmail.com

^{id} <https://orcid.org/0000-0002-1403-0812>

How to Cite: Özdemir, İ., & Koçak, Ç. V. (2024). Sporcularda Çocukluk Çağı Travması ve Benlik Saygısı İlişkisi. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1): 38-43.

Giriş

Çocukluk çağında yaşanan travmalara bakıldığında çocukların karşı karşıya kaldığı kötü muameleler ve çocuk istismarı kavramları son yıllarda sıklıkla gündemde olan konular olarak görülmektedir (Şahin ve Taşar, 2012). Fiziksel, cinsel ve duygusal istismar, fiziksel ihmal ve duygusal ihmal konuları çocukluk çağında yaşanabilecek travma alt başlıkları olarak incelenmektedir. Bu dönem boyunca travmaya maruz kalmış çocuklarda başta duygusal olmak üzere bilişsel gelişim, kimlik oluşumu, ilişki kurma, ilişkilerinde istikrarlı olmama vs. gibi konularda büyük oranda bozulmalar görüldüğü kaçınılmaz bir gerçektir (Rhodes, 1990).

Duygu, düşünce ve davranışlarını tanıyarak insanın ilgi ve becerileri noktasında yapacakları ve yapamayacaklarını anlaması ve bu sırada içerisinde bulunduğu zamanlardan hangi oranda keyif aldığını anlamlandırması benlik olarak tanımlanmaktadır (Akcan, 2018). Sporda benlik saygısı konusu incelendiğinde müsabaka boyunca sporcunun başarı, inanç, talep ve kendinin değerli oluşuna verdiği önem olarak ele alınır (Suveren, 1995). Spor dünyasında sporcular genellikle benlik saygılarını müsabakalarını kazanma ya da kaybetme üzerine anlamlandırır (Gencer, 2008). Sportif faaliyetler benlik saygısı arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmada, genç sporcularla sedanterleri karşılaştırarak sporcuların sedanterlere göre çalışkan, iyi ilişkiler kuran, sıkı şartlarda çevreye uyumlarının daha kolay olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tiryaki, 2000). Benlik saygısı, atletik yeterlilik ve başarı puanlarında sporcuların lehine anlamlı farklılıklar bulmuştur. Bunun en önemli nedeni sporcunun devamlı spor ile iç içe olması, kendisini bir sporcu olarak yeterli algılamasının atletik yeterlilik puanlarını ve başarısını yükselttiği yönündedir. Sportif başarı ile gelen doyum duygusunun pozitif duygu ve düşünce ile sporcuların kendilerini yeterli algılamasına yardımcı olabileceği ifade edilmiştir (Yegül, 1999).

Bundan yola çıkılarak çocukluk çağında yaşanan travmaların yetişkinlikteki benlik saygısını olumsuz etkileyebileceği, kişinin ömür boyunca edineceği benlik kimliğini de etkilediği yapılan çalışmalar ve araştırmalarla görülmüştür.

Bu araştırmanın temel amacı, 18 yaş ve üzeri kadın, erkek tüm branşlardaki lisanslı sporcularda çocukluk çağında yaşanan travmalarla ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Böylece sporcuların çocukluk çağı travması ve benlik saygısı arasında istatistiksel anlamda bir farklılık olup olmadığını ortaya koymak belirlemek ve daha sonra yapılacak olan bilimsel çalışmalara yardımcı olabilecek verilerin elde edilmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırmanın amaçları doğrultusunda belirlenen araştırma problemlerine aşağıda yer verilmiştir.

Sporcularda çocukluk çağı travması ile benlik saygısı arasında ilişki var mıdır?

Sporcularda çocukluk çağı travması ve benlik saygısı cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Sporcularda çocukluk çağı travması ve benlik saygısı yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma keşfedici korelasyonel model ile desenlenmiştir. Korelasyonel araştırmalar, değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koyan ve ilişkilerin düzeylerinin ortaya çıkarılmasında etkili olan araştırmalardır. Araştırmalarda, değişkenler arasındaki olası ilişkinin, değişkenlere müdahale etmeden çözümlenmeye çalışıldığı durumlarda keşfedici korelasyonel modelden yararlanılmaktadır (Büyüköztürk ve ark., 2012).

Araştırma Grubu

Araştırma evreni 2023-2024 sezonunda, 18 yaşından büyük, çeşitli spor branşların da yarışmalara katılan 436.466 sporcudan oluşmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise bilinen evrenden örneklem belirleme formülüne (Krejcie ve Morgan, 1978) göre kolayda örnekleme yöntemi (Cohen ve Manion, 1998) ile belirlenen toplam 447 sporcudan (kadın n: 199, erkek n: 248) oluşmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Değişkenler	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde(%)
Cinsiyet	Kadın	199	44,5
	Erkek	248	55,5
	Toplam	447	100,0
Yaş	18-22 Yaş	146	32,7
	23-27 Yaş	174	38,9
	28 ve Üzeri	127	28,4
	ÇTÖ Toplam	447	100,0

Tablo 1' de araştırmaya katılanların 199'u kadın (%44,5), 248'i erkek (%55,5) toplamda 447 sporcudan oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Bu araştırma verileri elde edilirken anket tekniği kullanılmıştır. Veri toplama araçları Kişisel Bilgi Formu, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçekleri kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu. Katılımcıların cinsiyet ve yaş durumuna ilişkin verileri toplamak için araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (ÇÇTÖ). Bernstein ve arkadaşları (1994) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe uyarlama ve geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Şar ve arkadaşları tarafından (2012)'de yapılmıştır. 28 sorudan oluşturarak geliştirdiği bu ölçek, kişinin 18 yaşına kadar yaşadığı travma unsuru taşıyan deneyimlerinin tespit edilmesi için geliştirilmiştir. Ölçekte bulunan sorular da 5'li cevaplandırma seçeneği bulunur. Değerlendirme sonucunda en düşük 25 puan alınırken en yüksek 125 puan alınır. Bazı maddelerin ters puanlanması gerekmektedir. Kontrol maddeleri puanlamaya dahil edilmemelidir. Bu ölçek toplamda beş alt boyuttan oluşmaktadır.

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ). Rosenberg'in (1965) tarafından geliştirilen ölçme aracının Türk kültürüne uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik çalışması Çuhadaroğlu (1986) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu ölçekte likert tipi

cevaplama sisteminden oluşur. 10 soru için 4 farklı cevaptan uygun olanı işaretlenir. Toplamda 12 alt başlık ve 63 sorudan oluşmaktadır. (Çuhadaroğlu, 1986).

Verilerin Analizi

Microsoft Excel ve SPSS programları istatistiksel analiz için kullanılmıştır. İlk olarak varsayımların kontrolü için boş verilerin değerlendirilmesi yapılarak hatalı ve eksik veriler ayıklanmıştır. İlk olarak çarpıklık-basıklık değerleri incelenmiştir. George ve Mallery, (2016) önerdiği çarpıklık-basıklık değerleri göz önünde bulundurularak, veri dağılımının normal olduğu görülmüştür (Tablo 1). Bu anlamda iki bağımsız grupların ortalama puanlarının karşılaştırılması için T-Testi, üç ve daha üzeri grup ortalamalarının karşılaştırılması için ise One-Way Anova analizinden yararlanılmıştır. Bununla beraber araştırma da değişkenler arası ilişkilerde Pearson momentler çarpımı korelasyonu kullanılmıştır. Bununla birlikte araştırma kapsamında değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon analizi kullanılmıştır. Bu analiz sonucunda elde edilen katsayılar Schober vd., (2018)'e göre değerlendirilmiştir (.00-.10: önemsiz, .10-.39: zayıf, .40-.69: orta, .70-.89: güçlü, .90-1: çok güçlü).

Tablo 2. Alt Boyutlara İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Ölçekler	Alt Boyutlar	Çarpıklık	Basıklık
ÇÇTÖ-33	Duygusal Taciz	,149	,149
	Fiziksel Taciz	,258	-1,344
	Fiziksel İhmal	,693	,702
	Duygusal İhmal	-,080	-,634
	Cinsel Taciz	,213	-1,539
	Aşırı Koruma Kontrol	-1,539	-1,539
	Toplam Puan	-,073	-1,553
RBSÖ	Benlik Saygısı	-,389	-,572

Tablo-2 de elde edilen ölçeklere ilişkin çarpıklık-basıklık varsayımları için George ve Mallery nin (2016) önerdiği değerler dikkate alınmış olup dağılımının normal olduğu görülmüştür.

Bulgular

Bu bölümde istatistiksel analiz sonuçları tablolar haline getirilerek açıklamalar yapılmıştır. Çocukluk çağı travması ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi için

Pearson Correlation Test kullanılmıştır. Sonuç bulguları Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Benlik Saygısı ile Çocukluk Çağı Travmaları Ölçek Alt Boyut Puanlarına İlişkin Pearson Korelasyon Testi Sonuçları

		Duygusal Taciz	Fiziksel Taciz	Fiziksel İhmal	Duygusal İhmal	Cinsel Taciz	Aşırı Koruma Kontrol	Toplam Puan
Benlik Saygısı	r	,500	,486	,194	,503	,488	-,457	,539
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000

*p<0,05; n (447)

Katılımcıların benlik saygısı ölçek alt boyutu ile çocukluk çağı travmaları ölçek alt boyutları arasındaki

korelasyon analiz sonuçları incelendiğinde, duygusal taciz arasında pozitif, fiziksel taciz arasında pozitif, fiziksel ihmal

arasında pozitif ama zayıf düzeyde, duygusal ihmal arasında pozitif, cinsel taciz arasında pozitif, aşırı koruma kontrol arasında negatif ve toplam puan arasında pozitif yönde orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı olduğu

tespit edilmiştir. Çocukluk çağı travması ve yaş değişkeninin incelenmesi için One Way Anova kullanılmıştır. Sonuçlar Tablo 4' de verilmiştir.

Tablo 4. Çocukluk Çağı Travmalarının Yaşa Göre Değerlendirilmesi

Alt Boyutlar	Yaş	N	\bar{X}	Ss	sd	F	p	LSD*
Duygusal Taciz	18-22 Yaş	146	10,43	4,91	2	14,291	,000	2>1,3
	23-27 Yaş	174	12,44	4,79	444			
	28 Yaş +	127	9,53	4,97	446			
Fiziksel Taciz	18-22 Yaş	146	9,64	5,40	2	12,916	,000	2>1,3
	23-27 Yaş	174	11,94	4,74	444			
	28 Yaş +	127	9,18	5,37	446			
Fiziksel İhmal	18-22 Yaş	146	14,38	2,15	2	2,653	,072	
	23-27 Yaş	174	14,94	2,16	444			
	28 Yaş +	127	14,60	2,20	446			
Duygusal İhmal	18-22 Yaş	146	11,83	4,75	2	8,206	,000	2>1,3
	23-27 Yaş	174	13,20	4,14	444			
	28 Yaş +	127	11,20	4,43	446			
Cinsel Taciz	18-22 Yaş	146	9,74	5,39	2	9,565	,000	2>1,3
	23-27 Yaş	174	11,71	4,83	444			
	28 Yaş +	127	9,25	5,63	446			
Aşırı Koruma Kontrol	18-22 Yaş	146	16,88	3,82	2	5,707	,004	3>2
	23-27 Yaş	174	16,14	3,52	444			
	28 Yaş +	127	17,54	3,40	446			
Ölçek Toplam	18-22 Yaş	146	66,02	17,37	2	14,927	,000	2>1,3
	23-27 Yaş	174	74,09	15,83	444			
	28 Yaş +	127	64,41	17,45	446			

*p<0,05

Katılımcılara ait yaş değişkeni ve fiziksel ihmal alt boyutu arasında anlamlı farklılık görülmezken ($p>0,05$), duygusal taciz ($F_{(2-444)}= 14,291$; $p<0,05$), fiziksel taciz ($F_{(3-444)}= 12,916$; $p<0,05$) duygusal ihmal ($F_{(2-444)}= 8,206$; $p<0,05$), cinsel taciz ($F_{(2-444)}= 9,565$; $p<0,05$) ve toplam puanda ($F_{(2-444)}= 14,927$; $p<0,05$) 23-27 yaş aralığındaki bireylerin ortalama puanlarının 18-22 ve 28 üzeri yaş

bireylere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Aşırı koruma kontrol ($F_{(2-444)}= 5,707$; $p<0,05$) boyutunda ise 28 yaş ve üzeri yaş grupta ki bireylerin puan ortalamalarının 23-27 yaş bireylere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Çocukluk çağı travması ve cinsiyet değişkeninin incelenmesi için t-Test kullanılmıştır. Sonuç bulguları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Çocukluk Çağı Travmalarının Cinsiyete Göre Değerlendirilmesi

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t	p
Duygusal Taciz	Kadın	199	10,68	5,23	-1,044	,297
	Erkek	248	11,18	4,85		
Fiziksel Taciz	Kadın	199	9,45	5,22	-3,479	,001
	Erkek	248	11,17	5,21		
Fiziksel İhmal	Kadın	199	14,53	2,38	-1,108	,269
	Erkek	248	14,76	2,00		
Duygusal İhmal	Kadın	199	11,92	4,74	-1,089	,277
	Erkek	248	12,39	4,30		
Cinsel Taciz	Kadın	199	9,65	5,43	-2,541	,011
	Erkek	248	10,94	5,23		
Aşırı Koruma Kontrol	Kadın	199	17,02	3,84	1,262	,208
	Erkek	248	16,58	3,44		
Toplam Puan	Kadın	199	66,28	17,42	-2,665	,008
	Erkek	248	70,64	17,03		

*p<0,05; n (447)

Katılımcıların cinsiyet değişkeni ile fiziksel taciz alt boyutu ($\bar{X}=11,17$, $p<0,05$) ve cinsel taciz ($\bar{X}=10,94$, $p<0,05$) alt boyutları arasında erkek katılımcılar lehine anlamlı bir fark

tespit edilmiştir. Benlik saygısı ve yaş değişkeninin incelenmesi için One Way Anova ile yapılmıştır. Sonuç bulguları Tablo 6'de verilmiştir.

Tablo 6. Benlik Saygısı Ölçek Puanlarının Yaşa Göre Değerlendirilmesi

Alt Boyutlar	Yaş	n	\bar{X}	Ss	df	F	p	LSD*
Benlik Saygısı	18-22 Yaş	146	25,18	8,05	2	4,722	,009	2,1>3
	23-27 Yaş	174	26,93	6,93	442			
	28 Yaş +	127	24,21	8,67	444			

* $p<0,05$

Katılımcıların yaş değişkeni ile benlik saygısı arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. LSD sonuçları incelendiğinde, 18-22 ve 23-27 yaş aralığındaki bireylerin puan ortalamalarının 28 yaş ve üzeri kişilerde daha yüksek

olduğu görülmüştür. Benlik saygısı ve cinsiyet değişkeninde t- Testi kullanılmıştır. Sonuç bulguları Tablo 7 de verilmiştir.

Tablo 7. Benlik Saygısı Ölçek Puanlarının Cinsiyete Göre Değerlendirilmesi

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	t	p
Benlik Saygısı	Kadın	199	25,28	7,87	-,737	,462
	Erkek	248	25,83	7,91		

* $p<0,05$

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre benlik saygısı arasında anlamlı bir farklılaşma tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Tartışma

Araştırmada sporcularda çocukluk çağı travması ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde, benlik saygısı ile çocukluk çağı travmaları, duygusal ve fiziksel taciz değişkeni arasında pozitif yönde orta düzeyde, fiziksel ihmal arasında pozitif yönde zayıf düzeyde, duygusal ihmal ve cinsel taciz arasında pozitif yönde orta düzeyde, aşırı koruma kontrol arasında negatif yönde orta düzeyde toplam puanlara bakıldığında ise pozitif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Alan yazın incelendiğinde bu sonuçlara benzer sonuçlara da (Oğuz, Soyduk, Doğan, Bayram, Yavuzcan, Güner, Berber ve Balci, 2022; Şerbetçioğlu, 2022; Yöyen, 2017) rastlanılmıştır. Diğer yandan ise bulguların aksini raporlayan çalışmalarda (Süzer, 2019) vardır.

Sporcuların çocukluk çağı travmaları ölçek puanlarının cinsiyet değişkeni ile fiziksel taciz alt boyutu ve cinsel taciz arasında erkek sporcularda anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Farklı çalışmalar incelendiğinde bu bulgular ile benzer sonuçlar raporlayan çalışmalar (Oğuz vd., 2022; Karaçavuşoğlu, 2022; Dartar, 2020; Yöyen, 2017) bulunmaktadır. Diğer bir yandan ise yapılan araştırma sonuçlarının aksine sonuçlar raporlayan araştırmalar da (Şerbetçioğlu, 2022; Özüğür, 2022; Yolcu, 2021) yer almaktadır.

Çocukluk çağı travmaları ölçek puanlarının yaş değişkeni ile fiziksel ihmal arasında anlamlı bir farklılık görülmezken, fiziksel, duygusal ve cinsel taciz, duygusal ihmal toplam puanda 23-27 yaş aralığındaki bireylerin ortalama puanlarının 18-22 ve 28 üzeri yaş bireylerine göre daha

yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte aşırı koruma kontrol boyutunda ise 28 ve üzeri yaş grubundaki bireylerin puan ortalamalarının 23-27 yaş bireylere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer araştırmalardaki bulgular incelendiğinde benzer sonuçlar (Sarıçamlık, 2020; Şerbetçioğlu, 2022) bulunmaktadır.

Sporcuların cinsiyet değişkenine göre benlik saygısı puanı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Yapılan araştırma sonuçları ile alan yazındaki araştırmalar incelendiğinde benzer araştırmalar 'da (Karaçavuşoğlu, 2022; Oğuz vd., 2022; Şerbetçioğlu, 2022) bulunmaktadır. Öte yandan araştırma bulgularının aksine literatür incelendiğinde (Süzer, 2019) yapmış olduğu çalışmaya rastlanmaktadır.

Sporcuların yaş değişkeni ile benlik saygısı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. 18-22 ve 23-27 yaş aralığındaki bireylerin puan ortalamalarının 28 yaş ve üzeri bireylere göre daha yüksek görülmektedir. Alan yazın incelendiğinde benzer sonuçlara (Süzer, 2019) rastlanmaktadır. Alan yazın incelendiğinde, araştırma bulgularının aksi çalışmalara (Şerbetçioğlu, 2022; Toker, 2021; Turan, 2018) rastlanmıştır.

Bu araştırma bulguları ve alan yazın bilgileri göz önünde bulundurulduğunda, sporcuların benlik saygısı ile çocukluk çağı travmaları arasındaki sonuçları incelendiğinde, çocukluk çağı travması ile benlik saygısı arasında ilişki olduğu görülmüştür. Çocukluk çağı travması yaşayan sporcuların benlik saygısını olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Sporcuların çocukluk çağı travmaları yaş değişkeni ile fiziksel ihmal arasında bir ilişki görülmezken,

duygusal, cinsel ve fiziksel taciz, duygusal ihmal boyutlarının 23-27 yaş aralığındaki sporcuların 18-22 ve 28 üzeri yaş sporcularına oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte aşırı koruma kontrol boyutunda ise 28 ve üzeri yaş grubundaki bireylerin puan ortalamalarının 23-27 yaş bireylere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Sporcuların çocukluk çağı travmaları puanlarının cinsiyet değişkeni ile fiziksel ve cinsel taciz arasında erkeklerin kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Sporcuların yaş değişkeni ile benlik saygısı arasındaki ilişkiye bakıldığında ise 18-22 ve 23-27 yaş aralığındaki bireylerin ortalamalarının 28 yaş ve üzeri sporcularda yüksek olduğu görülmüştür.

18-22 yaş aralığındaki sporcuların benlik saygısı daha yüksektir. Cinsiyet değişkeni ile benlik saygısı arasında ise herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Öneriler: Araştırma sonuçlarından yola çıkılarak, daha sonra yapılacak olan çalışmaların kapsamının daha da geliştirilip genişletilebileceği düşünülmektedir. Örnek olarak, yapılacak çalışmalarda yaş, cinsiyet, sporcuların mücadele ettikleri lig ve spor branşı vb. nitelikler sınırlandırılarak veya belirli sınırlar dahilinde tutularak farklı çalışmalar yapılabilecek alan yazına katkıda bulunulabilir. Bu çalışmada veriler çevrimiçi ortamda üzerinden elde edilmiştir. Sporcular, çocukluk çağlarında geçirdikleri olumsuz deneyimleri ve maruz kaldıkları istismar ve ihmal gibi durumları belirtmemiş ya da farklı cevaplar vermiş olabilirler. Bu ihtimaller dahilinde daha sonra yapılacak olan araştırmaların verileri farklı yöntemlerle elde edilebilir.

Kaynaklar

- Akcan, E. (2018). *Lise Öğrencilerinde Benlik saygısı ve Yaşam Doyumu İlişkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, K. Ş., & Karadeniz, Ş. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık Enstitüsü Dergisi, 18(2), 195-207.
- Cohen, L. M., & Manion, L. (1998). *Research Methods in Education*. New York: Routledge.
- Çuhadaroğlu, F. (1986). *Adolesanlarda Benlik Saygısı*. (Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi), Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara.
- Dartar, S. (2020). *25-40 Yaş Aralığındaki Bireylerde Çocukluk Çağı Travması, Yaşamda Anlam ve Öz Şefkat Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gencer, E. (2008). *Yıldızlar Kategorisi Erkek Güreşçilerde Denetim Odağı, Benlik Saygısı ve Başarı İlişkisi: Ege Bölgesi Yıldızlar Ligi Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- George, D., & Mallery, P. (2016). *Ibm spss statistics 23 step by step: A simple guide and reference*. New York: Routledge.
- Karaçavuşoğlu, N. (2022). *Genç Yetişkinlerde Çocukluk Çağı Travması Benlik Saygısı ve Kimlik Gelişiminin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

- Oğuz, Ö., Soyduk, D. N., Doğan, B., Bayram, M., Yavuzcan, N. N., Güner, I., Berber, O., Balci, S. (2022). *Çocukluk Çağı Travmalarının Benlik Saygısı Üzerine Etkisi*. İstanbul Kent Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi. Cilt: 3 (2), 61-67.
- Özüğür, H., İ. (2022). *Çocukluk Çağı Travmasının Psikolojik İyi Oluş ile İlişkisinde Duygu Düzenleme Güçlüğü'nün Aracı Rolü*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Rhodes, R. (1990). *A hole in the world: An American boyhood*. New York: Simon & Schuster
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the Adolescent Self-Image*. Princeton University Press, Princeton.
- Sarıçamlık, E. (2020). *Çocukluk Çağı Travması ile Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkide Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejilerinin Aracı Rolü*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Schober, P., Boer, C., & Schwarte, L. A. (2018). *Correlation coefficients: appropriate use and interpretation*. *Anesthesia & Analgesia*, 126(5), 1763-1768.
- Suveren, S. (1995). *Jimnastik Sporunun Yarışmacı Jimnastikçilerin Benlik Saygısı Üzerine Etkisi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Süzer, S. (2019). *Çocukluk Çağı Travması Yaşamış Ergen ve Genç Erişkinlerde Anhedoni ve Benlik Saygısı İlişkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şahin, F., & Taşar, M., A. (2012). *Sarsılmış Bebek Sendromu ve Önleme Programları*. Türk Pediatri Arşivi Dergisi, 47, 152.
- Şar, V., & Öztürk, E., İki kardeş, E. (2012). *Validity and reliability of the Turkish Version of the Childhood Trauma Questionnaire (CTQ)*. Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi (Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences), 32(4), 1054-1063.
- Şerbetçioğlu, M., S. (2022). *Romantik İlişkilerde İlişki Doyumu Çocukluk Çağı Travması ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkiler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Kent Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı. İstanbul, Türkiye.
- Tiryaki, Ş. (2000). *Spor Psikolojisi: Kavramlar, Kuramlar ve Uygulama*. İstanbul: Eylül Kitabevi ve Yayınevi.
- Toker, D. (2021). *Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları ile Yetişkinlik Yıllarındaki Benlik Saygısı, Bağlanma ve Cinsel İlişkilerdeki Tutumlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Turan, N. (2018). *Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmaları ile Depresyon ve Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yegül, I., B. (1999). *Liseli Erkek Sporcular ile Sporcu Olmayan Bireylerin Benlik Saygısı ve Atletik Yeterlik Puanlarının Karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yolcu, A. (2021). *Çocukluk Çağı Travması Yaşamış Bireylerde İlişkisel Benlik Saygısı Ve İlişkisel Saplantılı Düşünce Düzeyi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yakın Doğu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Lefkoşa.
- Yöyen, E., G. (2017). *Çocukluk Çağı Travması ve Benlik Saygısı*. International Journal of Social Sciences and Education Research, 3(1), 267-282.